

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 5

Fylke: Telemark

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Fyresdal

Emne: Vaumbering

Bygdelag:

Oppskr. av: Einar Stoltenberg

Gard:

(adresse): Fyresdal

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Oppskrifta er etter opplysningane frå fleire eldre folk.

SVAR

Vatn har ein i to bytter med åk. Åket var med utholka åpning for halsen, og elles laga etter herdane. Byttene hang i krokar festa i lenkestubben som var fest til åket med leikene.

Å lera vasså i stang er ukjent.

Om vetteren hadde ein ei skreidmeie (lag som ei tykk stutt ski) som ein skau sænn på. Ein helst då sænn i hae åyro.

På ymse måbruk skal dette vera i bruk ennå.

Det var for det meste tvende som laut vera vatn. Elles kenne dei hjelpe til alle på garden.

Brunnen kalte dei bekk. ~~Det~~ Avde det er godt om vatn i Fyresdal hadde ein ~~vann~~ bekken so ude at ein slip å kjøpe vatn.

På alle garden har dei nå laga inn vatn i kjøk og for det meste også i uthus. Det same gjeld om ei stor mengde med småbruk. Det var vist i 40 åra at dei tok til med grave vats leding. Dei nytta fyrst

2

herre jarnrøy. Men dette har synt seg
lite lagleg ~~især som det er~~ ^{so røya lett vil letne av rust.} valmet
her er ~~so~~ jarnholdig. Difor har dei man-
ge steder skift jarnrøya i berøyn

Tilolub ei roge:
åpet må ha vore stot og kump av og
kil. Ei kjerling Juro herland kom ein vår
morgon på ei gaupe som låg i kumet inn-
med laurishaugen. Ho gjekk heint på og
slog gaupe ihel med vassåket.

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

adr. NORSK FOLKEMUSEUM

BYGDØY

534

Einar Stoltenberg har sendt en "skreimeie" (skreiski)
til Landbruksmuseet. Den er fra Lislestog i Fyresdal.
Han sender med følgende opplysn. dat. 10/6-47.
"Var fyrr på kvar einaste gard eller plass i Fyresdal.
Var mest nytta til å føre tøyse frå eldhuset til fjøset.
Er gjenge heilt av bruk nå, og dette er einaste eksem-
plar eg har kome over nå i Fyresdal. Vanlegvis var dei
ikkje så breie som denne. Hol til tomen framme var ikkje
det vanlege".

L 15199

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

adr. NORSK FOLKEMUSEUM

BYGDØY

534

Tei. Fyresdal

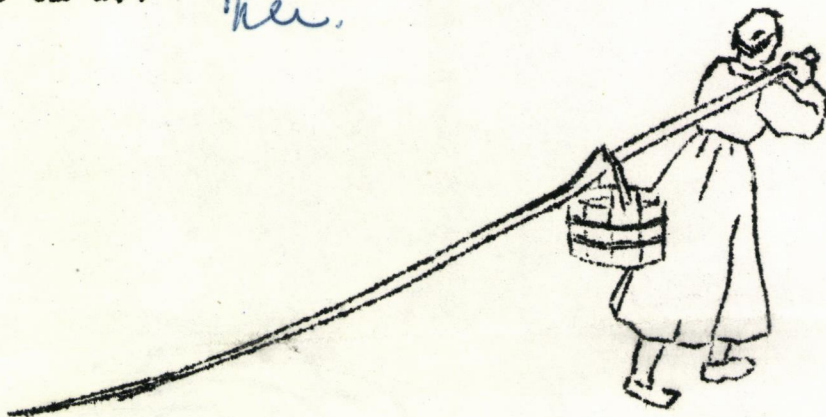
NORSK ETNOLOGISK GRANSKING
ADR. NORSK FOLKEMUSEUM
BYGDGY

Ver gild og skriv svaret med blyant på same ark.

Tilleggsspørsmål til nr. 5 Vannbæring.

I Tinn i Telemark har ein for eit par mannsaldrar sidan bore vatn på ei lang stong. Ein bar den eine enden over aksla, den andre enden drog ein etter seg på marka. Taret hekk på stonga bak ryggen at den som bar (drog). Ein liten mothake på stonga gjorde at handtaket på bøtta ikkje gleid. Stonga var såpass mjuk at vatnet ikkje skvampla over. Utanom denne opplysninga kjenner ein no denne metoden berre frå Värmland i Sverige. Det kan henda at det tidlegare har vore meir vanleg å bera vatn på denne måten. Hugsar nokon i Dykkar bygd noko om det ?

Nei.

Tilleggsspørsmål til nr. 12.

Finst det noko opplysning om at ein brukar eller har bruka fiskebein og fiskehovud til brensel ?

Nei

Har ein bruka kumøkk til brensel ?

Nei

Trå Einar Stollenberg

Fyresdal i Telemark

2043

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING